

رابطه ویژگی‌های فردی و تجارب دانشگاهی با دستاوردهای تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

مرضیه کریمی*

چکیده

مقدمه: با وجود اهمیت تحقق دستاوردها در توسعه کیفی آموزش عالی، به نظر می‌رسد که در نظام آموزش عالی توجه کافی به این مقوله صورت نپذیرفته و مدیریت‌های دانشگاهی نسبت به میزان تحقق دستاوردهای دانشجویان دانشگاه خود و عوامل تأثیرگذار بر آن، شناخت اندکی دارند، لذا این پژوهش با هدف بررسی رابطه ویژگی‌های فردی و تجارب دانشگاهی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی با دستاوردهای تحصیلی آنان انجام شد.

روش‌ها: این پژوهش توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد در سال تحصیلی ۹۰-۹۱ بود که از این میان ۳۰۰ نفر با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای بر حسب جنسیت و رشته تحصیلی به عنوان نمونه انتخاب شدند. ابزار پژوهش پرسشنامه‌ی استاندارد تجربیات دانشجویان دانشکده (CSEQ) بود و برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی و رگرسیون چندگانه استفاده شد.

نتایج: هر سه بعد تجارب دانشگاهی دانشجویان شامل ادراک از کیفیت محیط، کیفیت تلاش و انسجام اجتماعی به ترتیب پیش بینی‌کننده معنادار دستاوردهای تحصیلی آنان است و ۰/۴۳ از واریانس دستاوردها را پیش‌بینی می‌کند. همچنین بر حسب جنسیت، رشته تحصیلی و مقطع تحصیلی قدرت ابعاد تجارب دانشجویان در پیش‌بینی دستاوردهای تحصیلی آنان متفاوت است بدین معنا که کلیه ابعاد تجارب دانشجویان زن ۰/۳۱ و کلیه ابعاد تجارب دانشجویان مرد ۰/۳۸ از واریانس دستاوردها را پیش‌بینی می‌کند؛ همچنین کلیه ابعاد تجارب دانشجویان رشته بهداشت ۰/۳۱، رشته پیراپزشکی ۰/۳۸، رشته پرستاری و مامایی ۰/۴۳، رشته پزشکی ۰/۲۲ و رشته دندانپزشکی ۰/۱۸ از واریانس دستاوردها را پیش‌بینی می‌کند؛ علاوه بر این کلیه ابعاد تجارب دانشجویان کارشناسی ۰/۴۵، کارشناسی ارشد ۰/۳۳ و دکتری ۰/۴۲ از واریانس دستاوردها را پیش‌بینی می‌کند.

نتیجه‌گیری: بسترسازی جهت ترغیب دانشجویان علوم پزشکی به مشارکت بیش‌تر در فعالیت‌های اجتماعی و فرهنگی دانشگاه و همچنین تعامل بهتر با کادر اداری، کیفیت تلاش دانشجویان را نیز متأثر خواهد کرد و موجب تحقق دستاوردهای ذهنی و غیرذهنی آنان در حد قابل قبولی خواهد شد و میزان پیشرفت آنها را در جهت تحقق اهداف مهم آموزش عمومی، رشد و بهسازی فردی و شایستگی‌های اجتماعی و حرفه‌ای، آموزش علوم و تکنولوژی بهبود خواهد بخشید.

واژه‌های کلیدی: ویژگی‌های فردی، تجارب دانشگاهی، دستاوردهای تحصیلی، دانشگاه علوم پزشکی

مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی / فروردین ۱۳۹۳؛ ۱۴(۱): ۶۴ تا ۷۷

مقدمه

یکی از مسائل مهم در مؤسسات آموزش عالی، ارزیابی و بهبود اثربخشی آموزشی دانشجویان می‌باشد. این دغدغه در مورد اثربخشی آموزشی تأکیدی ملی را برای

* نویسنده مسؤول: مرضیه کریمی، گروه مدیریت، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه

آزاد اسلامی واحد گچساران، کهگیلویه و بویراحمد، ایران.

marziyeh.karimi84@gmail.com

تاریخ دریافت مقاله: ۹۲/۶/۱۷، تاریخ اصلاحیه: ۹۲/۸/۲۶، تاریخ پذیرش: ۹۲/۱۲/۱۰

می‌باشد(۴). بدیهی است که برای کسب این دستاوردها، بایستی به دو عامل مهم ویژگی‌های فردی و تجارب دانشگاهی دانشجویان توجه کرد. منظور از ویژگی‌های فردی جنسیت، رشته تحصیلی و مقطع تحصیلی است که می‌تواند بر دستاوردهای دانشجویان تأثیر به‌سزایی داشته باشد. منظور از تجارب دانشگاهی ترکیبی از رویدادها، فعالیت‌ها و روابطی است که در حین حضور در دانشگاه به دست می‌آید و شامل فعالیت‌های مرتبط با برنامه درسی یا فوق برنامه درسی، تعامل و روابط دانشجویان با اساتید، کارکنان و سایر هم‌دانشگاهی‌ها می‌باشد؛ همچنین فرآیندها و کیفیت تجربیات دانشجویان در داخل و خارج کلاس نیز می‌تواند مدنظر قرار گیرد(۵). به علاوه، به منظور سنجش تجارب دانشگاهی دانشجویان معیارهای مختلفی توسط صاحب‌نظران بیان شده است(۲و۶و۸) که در تحقیق حاضر برای سنجش تجارب دانشگاهی دانشجویان سه معیار اندازه‌گیری کیفیت تلاش دانشجوی، کیفیت محیط دانشگاه و انسجام اجتماعی مدنظر قرار گرفت. در مورد پژوهش‌های داخلی، اوجی پژوهش مشابهی را با جامعه‌ای متفاوت، انجام داده است؛ تحقیق وی در مؤسسات آموزش عالی غیرانتفاعی بر روی دانشجویان غیرپزشکی و مقاطع کاردانی و کارشناسی صورت گرفته است. در مورد پژوهش‌های خارجی نیز، موارد متعددی در زمینه بررسی رابطه‌ی این سه متغیر، صورت پذیرفته که معمولاً دو متغیر را مدنظر قرار داده و تقریباً هیچ یک هر سه متغیر را با هم بررسی ننموده که به برخی از آن‌ها اشاره می‌شود. نتایج مطالعه آستین (Astin) نشان داد ویژگی‌های فردی به شکل غیرمستقیم بر دستاوردها و میزان بهره‌گیری دانشجویان از فرصت‌هایی که مؤسسات فراهم نموده‌اند، تأثیر می‌گذارند(۴). یافته‌های برخی مطالعات دیگر نشان داد ویژگی‌های فردی تأثیر قوی‌تری بر سطوح دستاوردهای تحصیلی دانشجویان در مقایسه با نوع مؤسسه دارد(۹و۱۰).

ارزیابی پیامدهای دانشگاه‌ها ایجاد نموده است، که برای اولین بار در اوایل سال‌های ۱۹۸۰ مطرح و در دستورالعمل‌های ارزیابی امروزی نیز به عنوان ملاک مدنظر قرار گرفته است(۱). به علاوه اغلب اوقات اثربخشی یک مؤسسه آموزشی بر اساس پیامدهای آن مانند رضایت دانشجویان، برنامه‌های آنان برای ادامه تحصیل، موفقیت و میزان تحقق دستاوردهایشان سنجیده می‌شود(۲). به همین دلیل فعالیت‌های مرتبط با سنجش دستاوردها در بسیاری از مؤسسات آموزش عالی به عنوان تقاضای بیرونی برای پاسخ‌گویی در نظر گرفته شده است(۱). دستاوردهای دانشجویان نیز شامل میزان پیشرفت آنان در جهت تحقق اهداف مهم آموزشی می‌باشد. محققان این اهداف را در پنج گروه اصلی ۱- آموزش عمومی، ادبیات، هنر و علوم اجتماعی ۲- رشد و بهسازی فردی و شایستگی‌های اجتماعی ۳- آموزش علوم و تکنولوژی ۴- کسب مهارت‌های ذهنی ۵- کسب شایستگی حرفه‌ای طبقه‌بندی نموده‌اند(۳). دستاوردهای دانشجویان را می‌توان به چهار حوزه تقسیم کرد(۴):

۱. حوزه روانی/ذهنی: شامل کسب دانش موضوع محور، کسب توانایی تحصیلی، توسعه توانایی تفکر انتقادی و دستاوردهای تحصیلی
 ۲. حوزه رفتاری/ذهنی: شامل کسب مدرک و دستاوردهای حرفه‌ای
 ۳. حوزه روانی/عاطفی: شامل رضایت از دانشگاه، ارزش‌ها و خود مفهومی
 ۴. حوزه رفتاری/عاطفی: اشاره به رهبری، روابط میان فردی و امور شهروندی
- همچنین دستاوردهای دانشجو به دو بعد کلی ذهنی و غیرذهنی تقسیم می‌شود که بعد ذهنی شامل استفاده از منطق و استدلال است که به وسیله عملکرد علمی مانند توانایی تفکر انتقادی، توسعه حرفه‌ای و سطح دستاورد تحصیلی اندازه‌گیری می‌شود و بعد غیرذهنی مرتبط با ارزش‌های دانشجو، آرزوها و رفتارهای روزمره

انسجام اجتماعی بر موفقیت و رشد دانشجویان و تحقق دستاوردهای آنان تأثیر مثبتی دارد (۷ و ۲۰ تا ۲۳). در تحقیق گریسون (Garrison) به بررسی رابطه انسجام اجتماعی با جنسیت دانشجویان پرداخته شد و به این نتیجه رسید که زنان دانشجو نسبت به مردان، تماس‌های بیش‌تری با اساتید و کارکنان دانشگاه دارند (۲۴). در تحقیقات مرتبط با بررسی ادراک دانشجویان از محیط دانشگاه با تحقق دستاوردهای آنان، روشن شد که ارتباط مثبتی بین ادراک دانشجویان از محیط دانشگاه و کمیت و کیفیت مشارکت آنها در کسب تجارب آموزشی و تحقق دستاوردهای تحصیلی وجود دارد (۲۵ و ۲۲). همچنین عوامل محیطی و ادراکی بر دستاوردهای دانشجویان تأثیر دارد (۱۳). تحقیق هس کومبیتا (Hess-Quimbata) در بررسی رابطه ادراک از محیط دانشگاه و جنسیت دانشجویان، به این نتیجه رسید که مردان احتمالاً نگرش مثبت‌تری نسبت به محیط خود دارند (۲۶).

بررسی‌ها نشان می‌دهد علی‌رغم نقشی که دانشگاه‌ها در توسعه منابع انسانی داشته و دارند و همواره کوشش بر این بوده است که دانش‌آموختگانی را تربیت کنند که بتوانند مشکلات بهداشتی جامعه را حل کنند، آموزش پزشکی دچار کمبودها و نارسایی‌های فراوانی بوده است (۲۷). نظام آموزش پزشکی باید نیروی انسانی کارآموده، با کیفیت مطلوب را برای عرضه رقابت‌های درمانی و بهداشتی تربیت کند زیرا به طور مستقیم با سلامتی انسان‌ها سر و کار دارد.

در این راستا، عوامل متعددی را که می‌تواند در کسب دستاوردهای دانشجویان و رشد همه جانبه‌ی آنان مؤثر واقع شوند، مورد نظر محققان قرار گرفته است. از جمله این عوامل، مشارکت دانشجویان در فعالیتهای دانشگاهی و کسب تجارب (۱۵ و ۱۶ و ۱۷ و ۱۰ و ۱۴ و ۱۸)؛ کیفیت تلاش دانشجو (۲۸ و ۲۹ و ۲۵ و ۱۸)؛ ادراک دانشجویان از کیفیت محیط دانشگاه (۲۹ و ۱۳ و ۲۲ و ۲۳) و انسجام اجتماعی درون دانشگاه (۲۱ و ۷ و ۲۲) می‌باشد.

یافته‌های تحقیق پیت من (Pittman) نشان داد کیفیت تلاش دانشجویان و ادراک آنان از محیط دانشگاهی تأثیر معناداری بر میزان تحقق دستاوردهای آنان دارد (۲)؛ نتایج مطالعه دیگری نشان داد مقیاس‌های کیفیت تلاش (یادگیری دروس، فعالیت‌های کتابخانه‌ای، فن‌آوری اطلاعات) پیش‌بینی‌کننده‌های مهمی در رابطه با تحقق دستاوردهای تحصیلی هستند (۱). در تحقیق لین (Lin) با استفاده از CSEQ مشخص گردید تلاش دانشجویان تایوانی در کسب تجارب دانشگاهی به طور معناداری با دستاوردهای دانشگاهی مرتبط است و هر چه نمرات مقیاس تجارب دانشگاهی آنان بیش‌تر باشد، دستاوردهای دانشگاهی بهتری محقق می‌گردد (۱۱). تحقیقات انجام شده توسط چاوز (Chaves) نیز نشان داد که دانشجویانی که در فعالیتهای درون کلاسی و برون کلاسی مؤسسات به طور توأم شرکت می‌کنند، فرصت‌های بهتری برای رشد تحصیلی و فردی دارند (۱۲).

همچنین تحقیق پاسکارلا و ترنزینی (Pascarella & Terenzini) به این نتیجه رسید که تأثیر دانشگاه بر افراد اساساً با کیفیت تلاش و سطح مشارکت دانشجو در فعالیتهای تحصیلی و غیرتحصیلی مشخص می‌شود (۱۳). علاوه بر این، شرکت در انجمن‌ها و سازمان‌های دانشجویی، ارتباط مثبت و مستقیمی با رشد مهارت‌های ذهنی سطح بالا، کسب دستاوردهای تحصیلی و رضایت بیش‌تر از دانشگاه دارد (۱۴). پیشینه وسیعی در مورد وجود رابطه بین مشارکت دانشجو و دستاوردهای دانشگاهی وی وجود دارد و این که مشارکت دانشجویان در فعالیتهای تحصیلی و آموزشی بر دستاوردهای فردی، اجتماعی و تحصیلی آنان تأثیر مطلوب دارد (۴ و ۱۵ و ۱۶ و ۱۷ و ۱۳ و ۱۷ و ۱۸).

انسجام شامل تعامل با اساتید، ارتباطات دانشجویان با یکدیگر و مشارکت آنان در فعالیتهای فوق برنامه می‌شود. همچنین سطوح انسجام اجتماعی و دانشگاهی بر موفقیت و دستاوردهای دانشگاهی تأثیرگذار است (۱۹).

خود را گذرانده باشند، به عبارت دقیق تر، حداقل نیمی از کل واحدهای درسی خود را گذرانده باشند؛ ۲- در دوره‌ی تحصیلی خود در این دانشگاه، تا کنون مشروط نشده باشند؛ و ۳- به رشته‌ی تحصیلی خود علاقمند باشند. در واقع، هدف محقق از قرار دادن معیار اول، این بود که دانشجویانی وارد نمونه شوند که تا حدودی با دانشگاه مذکور آشنا شده باشند و همچنین تا حدودی تجارب دانشگاهی و دستاوردهای تحصیلی کسب کرده باشند. علاوه بر این، هدف محقق از در نظر گرفتن معیارهای دوم و سوم، انتخاب دانشجویانی بود که تا حد ممکن ذهنیت منفی نسبت به اساتید و رشته تحصیلی خود نداشته باشند و در واقع سوگیری‌های ذهنی غیر متعارف آنها وارد پژوهش نشود. لازم به ذکر است که سه معیار مذکور، در ابتدای هر ایمیل، برای دریافت‌کنندگان ایمیل، توضیح داده و از آنها خواسته می‌شد که تنها در صورتی اقدام به تکمیل پرسشنامه کنند که واجد معیارهای فوق باشند. دانشجویانی که در ابتدا محقق با آنها آشنا شده بود، از طریق دوستان خود به ایمیل دانشجویانی که دارای معیارهای ذکر شده بودند، دسترسی پیدا کردند و این ایمیل‌ها را در اختیار محقق قرار دادند و سپس محقق، پرسشنامه‌ی پژوهش را برای آنها از طریق ایمیل ارسال کرد و آنها نیز پس از تکمیل پرسشنامه، مجدداً آن را برای محقق ارسال کردند.

ابزار پژوهش پرسشنامه تجربیات دانشجویان دانشکده (CSEQ) پیس و کوه (Pace & Kuh) بود. این پرسشنامه نخستین بار در سال ۱۹۷۹ توسط روبرت پیس طراحی شد و چهارمین ویرایش آن در سال ۲۰۰۲ تدوین گردید. این ابزار بومی‌سازی شده و در پژوهش مشابهی توسط اوجی مورد استفاده قرار گرفته است (۳۰).

این پرسشنامه شامل پنج بخش به شرح ذیل می‌باشد:

الف- ویژگی‌های فردی، که شامل جنسیت، رشته تحصیلی و مقطع تحصیلی می‌باشد.

ب- کیفیت تلاش دانشجوی، میزان نیرویی که دانشجویان

با وجود اهمیت تحقق دستاوردها در توسعه کیفی آموزش عالی، به نظر می‌رسد که توجه کافی به این مقوله در نظام آموزش عالی صورت نپذیرفته است و مدیریت‌های دانشگاهی نسبت به میزان تحقق دستاوردهای دانشجویان دانشگاه خود، شناخت اندکی دارند، تا بتوانند نسبت به بر طرف نمودن محدودیت‌ها و موانع موجود اقدام نمایند (۱).

با توجه به موارد فوق و این که دستاوردهای دانشگاهی دانشجویان به عنوان یکی از پیامدهای حاصله از ده‌ها هزار تجارب دانشگاهی هستند (۲)، تحقیق حاضر با هدف بررسی رابطه ویژگی‌های فردی (جنسیت، رشته تحصیلی و مقطع تحصیلی) و تجارب دانشگاهی (کیفیت تلاش دانشجوی، کیفیت محیط دانشگاه و انسجام اجتماعی) دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد با دستاوردهای تحصیلی آنان انجام شد.

روش‌ها

پژوهش حاضر از نوع توصیفی همبستگی بود که به روش مقطعی انجام گرفت. جامعه آماری کلیه دانشجویان مشغول به تحصیل در دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد در سال تحصیلی ۹۱ - ۹۰ بودند که با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای بر حسب جنسیت و رشته تحصیلی تعداد ۳۰۰ نفر طبق جدول مورگان به عنوان نمونه انتخاب شدند. داده‌ها به صورت الکترونیکی و از طریق ایمیل جمع‌آوری شد. دسترسی به ایمیل دانشجویان که بطور تصادفی از لیست دانشجویان هر دانشکده انتخاب شدند به کمک دوستان آنان میسر شد. بدین صورت که محقق در ابتدا، به کمک دوستان خود با چند نفر از دانشجویان رشته‌های علوم پزشکی دانشگاه شهید صدوقی یزد آشنا شد و سپس از آنها درخواست کرد تا از طریق ایمیل پرسشنامه‌ی پژوهش را برای ۳۰۰ نفر از دانشجویانی که دارای معیارهای زیر هستند، ارسال کنند: ۱- حداقل نیمی از سال‌های تحصیل

اجتماعی است که ارتباط و تعامل دانشجوی را با سایر دانشجویان، اساتید و کادر اداری و همچنین حضور در فعالیت‌های اجتماعی و فرهنگی دانشگاه را در بر می‌گیرد (۳۳). همچنین آواندانو (Avendano) آن را تجارب رسمی و غیررسمی دانشجویان که از تعامل با هم‌کلاسی‌ها و تناسب و تجانس بین افراد و مؤسسه ایجاد می‌گردد، عنوان کرد (۲۵).

به عبارتی میزان نیرویی است که با ایجاد یکپارچگی و هماهنگی میان دانشجویان و برقراری تعامل با سایر منابع انسانی دانشگاهی، ضمن مهیا ساختن زمینه رشد و ارتقا دانشجویان، مانع از فردگرایی آنان نیز می‌شود (۳۰). انسجام اجتماعی دارای سه سؤال می‌باشد که دامنه پاسخ‌ها از یک تا هفت می‌باشد و هرچه عدد بزرگ‌تر باشد، نشان دهنده وجود ارتباط دوستانه، نزدیک، مؤثر و اجتماعی دانشجویان با دانشجویان دیگر، کارکنان اداری و اساتید است. حداقل نمره‌ی این بخش از پرسشنامه ۱ و حداکثر نمره‌ی آن ۷ است.

۵- دستاوردهای دانشگاهی دانشجویان، شامل میزان پیشرفت آنان در جهت تحقق اهداف مهم آموزشی می‌باشد (۵). همچنین دستاوردهای دانشگاهی را می‌توان ارزیابی خود گزارش شده‌ی دانشجویان از پیشرفت‌های صورت گرفته، منافع کسب شده یا پیامدهای محقق شده از طریق اهداف آموزشی که از مشارکت در تجارب دانشگاهی ناشی می‌شود، تعریف کرد (۳۱). به علاوه منظور از دستاوردهای دانشگاهی، رشد فردی، ذهنی، تحصیلی و حرفه‌ای دانشجویان می‌باشد که در جریان تجارب دانشگاهی محقق می‌گردد (۳۰).

دستاوردهای دانشجویان شامل بیست سؤال چهار گزینه‌ای در ابعاد دستاوردهای حرفه‌ای، دستاوردهای رشد فردی، دستاوردهای تحصیلی و دستاوردهای ذهنی می‌باشد که از خیلی کم تا خیلی زیاد طبقه‌بندی شده است. و به صورت طیف پنج درجه‌ای لیکرت از خیلی کم تا خیلی زیاد (با نمره ۱ تا ۵) تنظیم شده است. حداقل نمره‌ی این بخش از

صرف فعالیت‌های مختلف می‌کنند و بر مشارکت آنان در یادگیری، بهسازی و پیشرفت فردی تأثیر دارد (۳۱). همچنین کیفیت تلاش را می‌توان رفتار داوطلبانه، ابتکاری و یا سرمایه‌گذاری فردی که دانشجویان برای آموزش عالی خود صرف می‌کنند، دانست (۳۲). همچنین اختصاص انرژی و تلاش توسط دانشجویان به منظور بهره‌گیری از منابع، فرصت‌ها و فعالیت‌های دانشگاهی جهت رشد و بهسازی دانشجویان در جریان تجارب دانشگاهی می‌باشد (۳۰).

کیفیت تلاش دانشجویان در پرسشنامه با عنوان فعالیت‌های دانشگاهی شامل ابعاد کتابخانه و مرکز فن‌آوری اطلاعات، یادگیری دروس، تجربه با اعضای هیأت علمی، تسهیلات دانشگاهی، آشنایی‌های دانشجویان و انجمن‌ها و کمیته‌های دانشجویی می‌باشد که جمعاً چهل و پنج سوال به صورت طیف چهار درجه‌ای لیکرت از هرگز تا همیشه (با امتیاز ۱ تا ۴) را در بر می‌گیرد. حداقل نمره‌ی این بخش از پرسشنامه ۱ و حداکثر نمره‌ی آن ۴ است.

ج- کیفیت محیط دانشکده، عاملی است که بر رشد کیفیت علمی، پژوهشی، فکری، توانایی زیبا شناسی، کلامی و خلاق تأکید دارد. همچنین توجه به رشد تفکر انتقادی، تحلیلی و بهسازی شایستگی‌ها و توانایی‌های حرفه‌ای و شغلی مدنظر است که می‌تواند بر جنبه‌های گوناگون یادگیری دانشجویان، توسعه و بهبود فردی و روابط با اساتید، دانشجویان و مدیران نیز مؤثر باشد. به عبارتی میزان منابعی که توسط دانشگاه فراهم می‌شود تا بستر مناسبی جهت توسعه و رشد فردی، ذهنی، تحصیلی و حرفه‌ای دانشجویان شکل گیرد (۳۰).

کیفیت محیط دانشکده هفت سؤال هفت گزینه‌ای از تأکید ضعیف تا قوی را در بر می‌گیرد. پاسخ‌ها از هفت (بیش‌ترین تأکید) تا یک (کم‌ترین تأکید) نمره‌گذاری گردیده است. حداقل نمره‌ی این بخش از پرسشنامه ۱ و حداکثر نمره‌ی آن ۷ است.

د- انسجام اجتماعی، از نظر تینتو (Tinto) انسجام اجتماعی در بردارنده رفتارهای مرتبط با مشارکت

(جنسیت، رشته تحصیلی و مقطع تحصیلی) از روش آماری رگرسیون چند گانه استفاده شد.

نتایج

بر اساس تعداد نمونه‌ی مورد نظر ۳۰۰ پرسشنامه برای دانشجویان ایمیل شد که از این میان تعداد ۲۸۲ پرسشنامه تکمیل و عودت داده شد و در نهایت پس از حذف پرسشنامه‌های مخدوش (پرسشنامه‌هایی که یک یا چند بخش از آنها به طور کامل یا حداقل در سطح قابل قبولی پر نشده بودند)، ۲۶۴ پرسشنامه به عنوان نمونه آماری پذیرفته شد (۸۸ درصد پاسخ‌دهی). از مجموع ۲۶۴ نفر شرکت‌کننده در این پژوهش، ۱۴۸ نفر زن (۵۶٪) و ۱۱۶ نفر مرد (۴۴٪) بودند؛ ۱۹۵ نفر در مقطع کارشناسی (۷۴٪)، ۱۹ نفر در مقطع کارشناسی ارشد (۷٪) و ۵۰ نفر در مقطع دکتری (۱۹٪) مشغول به تحصیل بودند؛ ۶۷ نفر در رشته بهداشت (۲۵٪)، ۷۳ نفر در رشته پیراپزشکی (۲۸٪)، ۷۰ نفر در رشته پرستاری و مامایی (۲۶٪)، ۲۰ نفر در رشته پزشکی (۱۳٪) و ۱۰ نفر در رشته دندانپزشکی (۸٪) مشغول به تحصیل بودند.

جدول (۱) میانگین نمره کیفیت تلاش، انسجام اجتماعی، کیفیت محیط و دستاوردهای تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد را از دیدگاه آنان نشان می‌دهد.

جدول ۱: اطلاعات توصیفی تجارب دانشگاهی و دستاوردهای تحصیلی دانشجویان

متغیر	میانگین و انحراف معیار	درصد زیر میانگین	درصد میانگین	درصد بالای میانگین
کیفیت تلاش دانشجو (نمره کل ۴)	۳/۱۵±۰/۵۷	۱۴/۸	۶۸/۳	۱۶/۹
انسجام اجتماعی (نمره کل ۷)	۲/۳۰±۰/۶۱	۲۵/۸	۵۶/۷	۱۷/۵
دستاوردهای دانشگاهی (نمره کل ۵)	۳/۷۱	۱۹/۴	۶۲/۶	۱۸
کیفیت محیط دانشگاه (نمره کل ۷)	۳/۴۹	۲۰/۱	۶۳/۳	۱۶/۶

دستاوردها را پیش‌بینی می‌کند و بر اساس ضرایب رگرسیون، بیش‌ترین قدرت پیش‌بینی کنندگی مربوط به

پرسشنامه ۱ و حداکثر نمره‌ی آن ۵ است. روایی و پایایی این پرسشنامه توسط محققان مختلف چون پیس و کوه (Pace & Kuh) و اوجی تأیید شده است (۳ و ۳۰) اما با این وجود با توجه به تغییر در جامعه آماری و تغییرات ویراستاری که در پرسشنامه صورت گرفته بود، مجدداً روایی آن از طریق «تحلیل گویه» و پایایی آن از طریق محاسبه‌ی «ضریب آلفای کرونباخ» با تعداد سی پرسشنامه‌ی تکمیل شده توسط دانشجویان جامعه آماری مورد نظر محاسبه گردید که ضریب آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه ۰/۸۲ و برای زیر مقیاس‌ها بین ۰/۶۱ تا ۰/۸۰ در نوسان بود. لازم به ذکر است که داده‌های این پرسشنامه‌ها هم پس از محاسبه پایایی وارد مطالعه شد.

همچنین روایی زیر مقیاس‌های پرسشنامه بین ۰/۴۷ تا ۰/۸۶ در نوسان بود. روایی کل پرسشنامه نیز بین ۰/۶۸-۰/۳۵ مثبت و معنادار به دست آمد که نشان‌دهنده این بود که پرسشنامه دارای روایی و پایایی قابل قبول برای اجرا می‌باشد. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار SPSS 16 استفاده شد. برای محاسبه و تعیین میزان تجارب دانشگاهی دانشجویان علوم پزشکی در ابعاد ادراک از کیفیت تلاش، انسجام اجتماعی، کیفیت محیط و دستاوردهای تحصیلی آنان از روش آمار توصیفی، جهت بررسی رابطه ادراک دانشجویان علوم پزشکی از کیفیت تلاش، انسجام اجتماعی و کیفیت محیط با دستاوردهای تحصیلی آنان بر اساس ویژگی‌های فردی

با استفاده از روش آماری رگرسیون چندگانه مشخص گردید که کلیه ابعاد تجارب دانشجویان ۰/۴۳ از واریانس

بینی‌کننده‌ی مثبت و معنادار از تحقق دستاوردها می‌باشد. نتایج بکارگیری روش آماری رگرسیون چندگانه نشان داد که کلیه ابعاد تجارب دانشجویان رشته بهداشت ۰/۳۱ از واریانس دستاوردها را پیش‌بینی می‌کند و ادراک دانشجویان رشته بهداشت از انسجام اجتماعی درون دانشگاه محل تحصیل خود قوی‌ترین پیش‌بینی‌کننده‌ی مثبت و معنادار از تحقق دستاوردهای آنان می‌باشد ولی ادراک آنان از کیفیت تلاش دانشجویان پیش‌بینی‌کننده‌ی معناداری برای تحقق دستاوردهای آنان نمی‌باشد. در دانشجویان رشته پیراپزشکی، ابعاد تجارب آنان ۰/۳۸ از واریانس دستاوردها را پیش‌بینی می‌کند و بیش‌ترین قدرت پیش‌بینی‌کنندگی مربوط به ادراک آنان از کیفیت تلاش دانشجویان است که پیش‌بینی‌کننده‌ی مثبت و معنادار دستاوردها می‌باشد و کم‌ترین قدرت پیش‌بینی‌کنندگی مربوط به ادراک آنان از انسجام اجتماعی موجود در دانشگاه محل تحصیل آنها است که پیش‌بینی‌کننده‌ی مثبت و معنادار دستاوردهای آنان می‌باشد. تمامی ابعاد تجارب دانشجویان رشته پرستاری و مامایی ۰/۴۳ از واریانس دستاوردها را پیش‌بینی می‌کند و ادراک دانشجویان رشته پرستاری و مامایی از کیفیت تلاش دانشجویان قوی‌ترین پیش‌بینی‌کننده‌ی مثبت و معنادار از دستاوردها می‌باشد و ضعیف‌ترین پیش‌بینی‌کننده مثبت و معنادار دستاوردهای دانشجویان این رشته، ادراک آنان از انسجام اجتماعی درون دانشگاه محل تحصیل خود می‌باشد. همچنین در دانشجویان رشته پزشکی، ابعاد تجارب آنان ۰/۲۲ از واریانس دستاوردها را پیش‌بینی می‌کند و بیش‌ترین قدرت پیش‌بینی‌کنندگی مربوط به ادراک آنان از کیفیت محیط دانشگاه محل تحصیل خود و کم‌ترین قدرت پیش‌بینی‌کنندگی مربوط به ادراک آنان از انسجام اجتماعی موجود در دانشگاه محل تحصیل آنها است در دانشجویان رشته دندانپزشکی، ابعاد تجارب آنان ۰/۱۸ از واریانس دستاوردها را پیش‌بینی می‌کند و بیش‌ترین قدرت پیش‌بینی‌کنندگی مربوط به ادراک آنان از کیفیت محیط دانشگاه

ادراک دانشجویان از کیفیت تلاش دانشجویان ($\beta=0/39$) و $p<0/001$) است که پیش‌بینی‌کننده‌ی مثبت و معنادار دستاوردها می‌باشد و کم‌ترین قدرت پیش‌بینی‌کنندگی مربوط به ادراک آنان از انسجام اجتماعی موجود در دانشگاه ($\beta=0/20$ و $p<0/001$) است که پیش‌بینی‌کننده‌ی مثبت و معنادار دستاوردها می‌باشد (جدول ۲).

جدول ۲: پیش‌بینی تحقق دستاوردهای دانشجویان بر اساس ابعاد تجارب آنان

متغیر	R	R ²	β	T	سطح معناداری
کیفیت تلاش	۰/۶۵	۰/۴۳	۰/۳۹	۶/۲۸	۰/۰۰۱
کیفیت محیط مؤسسه	۰/۶۵	۰/۴۳	۰/۳۳	۴/۳۰	۰/۰۰۱
انسجام اجتماعی	۰/۲۰	۰/۰۴	۰/۲۰	۲/۸۰	۰/۰۰۱

علاوه بر این نتایج حاصل از رگرسیون چندگانه نشان داد که کلیه ابعاد تجارب دانشجویان زن ۰/۳۱ از واریانس دستاوردها را پیش‌بینی می‌کند و بر اساس ضرایب رگرسیون به دست آمده بیش‌ترین قدرت پیش‌بینی‌کنندگی مربوط به ادراک از کیفیت تلاش دانشجویان توسط دانشجویان زن ($\beta=0/22$ و $p<0/001$ و $T=3/14$) است که پیش‌بینی‌کننده‌ی مثبت و معنادار دستاوردها می‌باشد ولی کم‌ترین قدرت پیش‌بینی‌کنندگی مربوط به ادراک از انسجام اجتماعی موجود در دانشگاه محل تحصیل توسط دانشجویان زن ($\beta=0/18$ و $p<0/001$ و $T=2/11$) است، که پیش‌بینی‌کننده‌ی مثبت و معنادار دستاوردهای دانشجویان زن در دانشگاه علوم پزشکی است. همچنین کلیه ابعاد تجارب دانشجویان مرد ۰/۳۸ از واریانس دستاوردها را پیش‌بینی می‌کند و بر اساس ضرایب رگرسیون، ادراک دانشجویان مرد از انسجام اجتماعی درون دانشگاه محل تحصیل خود ($\beta=0/25$ و $p<0/001$) و قوی‌ترین پیش‌بینی‌کننده‌ی مثبت و معنادار از تحقق دستاوردهای آنان می‌باشد و کیفیت محیط دانشگاه ($\beta=0/11$ و $p<0/001$ و $T=1/63$) ضعیف‌ترین پیش

محل تحصیل خود و کم‌ترین قدرت پیش‌بینی کنندگی دانشگاه محل تحصیل آنها است (جدول ۳).

مربوط به ادراک آنان از انسجام اجتماعی موجود در

جدول ۳: پیش‌بینی تحقق دستاوردهای دانشجویان رشته‌های مختلف تحصیلی بر اساس ابعاد تجارب آنان

رشته	متغیر	R	R ²	B	T	سطح معناداری
بهداشت	کیفیت تلاش			۰/۱۳	۱/۸۳	۰/۰۰۱
	کیفیت محیط	۰/۵۵	۰/۳۱	۰/۲۷	۲/۶۸	۰/۰۰۱
	انسجام اجتماعی			۰/۴۸	۴/۲۳	۰/۰۰۱
پیراپزشکی	کیفیت تلاش			۰/۳۵	۳/۵۳	۰/۰۰۱
	کیفیت محیط	۰/۶۱	۰/۳۸	۰/۲۰	۲/۳۷	۰/۰۰۱
	انسجام اجتماعی			۰/۱۴	۲/۰۸	۰/۰۰۱
پرستاری و مامایی	کیفیت تلاش			۰/۳۲	۴/۳۶	۰/۰۰۱
	کیفیت محیط	۰/۶۵	۰/۴۳	۰/۲۹	۳/۴۲	۰/۰۰۱
	انسجام اجتماعی			۰/۲۳	۲/۳۶	۰/۰۰۱
پزشکی	کیفیت تلاش			۰/۲۵	۴/۳۶	۰/۰۰۱
	کیفیت محیط	۰/۴۶	۰/۲۲	۰/۳۹	۶/۴۲	۰/۰۰۱
	انسجام اجتماعی			۰/۲۰	۲/۳۷	۰/۰۰۱
دندان پزشکی	کیفیت تلاش			۰/۱۷	۲/۱۰	۰/۰۰۱
	کیفیت محیط	۰/۱۸	۰/۴۵	۰/۲۱	۲/۴۲	۰/۰۰۱
	انسجام اجتماعی			۰/۰۹	۰/۳۶	۰/۰۰۱

در نهایت با استفاده از روش آماری رگرسیون چندگانه مشخص گردید که کلیه ابعاد تجارب در دانشجویان کارشناسی ۰/۴۵ از واریانس دستاوردها، در دانشجویان کارشناسی ارشد ۰/۳۳ و در دانشجویان دکتری ۰/۴۲ از واریانس دستاوردها را پیش‌بینی می‌کند. (جدول ۴)

جدول ۴: پیش‌بینی تحقق دستاوردهای دانشجویان کاردانی و کارشناسی بر اساس ابعاد تجارب آنان

مقطع تحصیلی	متغیر	R	R ²	B	T	سطح معناداری
کارشناسی	کیفیت تلاش	۰/۶۷	۰/۴۵	۰/۲۶	۲/۶۴	۰/۰۰۱
	کیفیت محیط			۰/۱۷	۲/۰۶	۰/۰۰۱
	انسجام اجتماعی			۰/۱۱	۲/۲۱	۰/۰۰۱
کارشناسی ارشد	کیفیت تلاش	۰/۵۷	۰/۳۳	۰/۲۵	۳/۶۷	۰/۰۰۱
	کیفیت محیط			۰/۳۴	۴/۱۳	۰/۰۰۱
	انسجام اجتماعی			۰/۴۴	۵/۵۷	۰/۰۰۱
دکتری	کیفیت تلاش	۰/۶۴	۰/۴۲	۰/۱۱	۰/۶۷	۰/۰۰۱
	کیفیت محیط			۰/۲۶	۲/۱۳	۰/۰۰۱
	انسجام اجتماعی			۰/۱۸	۱/۹۳	۰/۰۰۱

بحث

هدف اصلی پژوهش بررسی رابطه ویژگی‌های فردی و تجارب دانشگاهی دانشجویان با دستاوردهای آنان از تحصیل در دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد بود تا ضمن تعیین نقش ابعاد تجارب کسب شده‌ی دانشجویان و نیز تعیین نقش متغیرهای جنسیت، رشته تحصیلی و مقطع تحصیلی در تحقق دستاوردها، نشان دهد که کدامیک از ابعاد ادراک از کیفیت تلاش، کیفیت محیط و انسجام اجتماعی نقش فعال‌تری در کسب دستاوردهای دانشگاهی دانشجویان دارد.

بررسی دیدگاه دانشجویان درباره کیفیت محیط دانشگاه، انسجام اجتماعی، کیفیت تلاش و دستاوردهای تحصیلی آنان نشان داد که تعداد کمی از دانشجویان دارای نگرش منفی (زیر میانگین)، بخش عمده‌ای از آنان دارای نگرش میانه (میانگین) و تعداد اندکی از آنان دارای نگرش مثبت (بالای میانگین) نسبت به مقوله‌های ذکر شده هستند و این امر بدین معنا است که اکثر دانشجویان کیفیت محیط دانشگاه، انسجام اجتماعی، کیفیت تلاش و دستاوردهای تحصیلی خود را در حد متوسط ارزیابی کرده‌اند و وضعیت دانشگاه محل تحصیلشان از نظر مقوله‌های فوق رضایت نسبی را برای آنها به همراه داشته است.

در این پژوهش، نتایج حاصل از رگرسیون چندگانه در مورد نقش ابعاد ادراک دانشجویان از کیفیت تلاش، کیفیت محیط مؤسسه و انسجام اجتماعی در پیش‌بینی دستاوردهای آنان با مطالعات افرادی چون اوجی، ریوز (Rios) و هال (Hall) از نظر تأثیر مثبت انسجام اجتماعی بر موفقیت، رشد و تحقق دستاوردهای دانشگاهی هم‌سو بود (۲۲ و ۲۳ و ۳۰) و با مطالعات پیت من (Pittman)، یح (Yeh)، میلر (Miller)، میرز (Meyers) و آواندانو (Avendano) از نظر تأثیر کیفیت تلاش دانشجویان بر یادگیری، رشد فردی و تحصیلی هم‌سو بود (۱۸ و ۲۵ و ۲۸ و ۲۹). علت این تشابه را می‌توان نقش پررنگ و پذیرفته شده‌ی انسجام اجتماعی محل تحصیل و

کیفیت تلاش دانشجویان در پیشرفت تحصیلی از نظر فرهنگ‌های آموزشی مختلف دانست. قوی‌تر بودن قدرت پیش‌بینی‌کننده‌ی کیفیت تلاش نسبت به دو بعد دیگر می‌تواند حاکی از نگرش تلاش‌گرایانه‌ی دانشجویان پزشکی باشد و می‌تواند نشانگر این موضوع باشد که آنها معتقدند کاستی‌های مربوط به کیفیت محیط و انسجام اجتماعی دانشگاه را می‌توانند با تلاش بیشتر و بهتری که شخصا انجام می‌دهند، جبران کنند.

نتایج حاصل از بررسی نقش ابعاد ادراک دانشجویان زن و مرد از کیفیت تلاش، کیفیت محیط دانشگاه و انسجام اجتماعی در پیش‌بینی دستاوردهای تحصیلی آنان در این پژوهش با مطالعات افرادی چون دیویس و مورل (Davis & Murrell) و نایت (Knight) از نظر تأثیر جنسیت بر کیفیت تلاش دانشجویان هم راستا است (۲۰ و ۳۴)؛ با پژوهش اوجی در مورد انسجام اجتماعی پایین دانشجویان زن نیز هم‌سو است (۳۰). ولی با یافته‌های گریسون (Garrison)، ساکس و همکاران (Sax, Bryant & Harper) در مورد انسجام بالای دانشجویان زن، هم‌راستا نیست (۲۴ و ۳۵). علل تفاوت‌ها و شباهت‌های مربوط به جنسیت را می‌توان در اختلافات فرهنگی در جوامع مختلف ناشی از نگرش‌های متفاوت نسبت به جنس زن و مرد جستجو کرد که خواه ناخواه بر ذهنیت و نگرش خود مردان و زنان نیز نسبت به مسائل پیرامونشان تأثیرگذار است. به عبارت دیگر، در روحيات فرهنگی جوامع مورد بررسی تفاوت وجود دارد. آموزه‌های دینی به ویژه در خصوص تعاملات بین زنان و مردان در کشور ما موجب قاعده‌مندتر و تا حدودی کم‌رنگ‌تر شدن تعاملات اجتماعی آنان داخل و خارج از دانشگاه شده است. به علاوه احتمال می‌رود در تعاملات دانشجویان زن با سایر دانشجویان هم جنس خود، به دلیل روحيات زنان، حس رقابتی جایگزین حس حمایتی شده باشد.

همچنین مشخص شد که انسجام اجتماعی موجود در دانشگاه محل تحصیل، قوی‌ترین پیش‌بینی‌کننده‌ی مثبت و

کارشناسی ارشد و دکتری ضعیف‌ترین پیش‌بینی‌کننده‌ی مثبت و معنادار کیفیت تلاش دانشجوی بود ولی قوی‌ترین پیش‌بینی‌کننده‌ی مثبت و معنادار دستاوردهای تحصیلی به ترتیب انسجام اجتماعی برای دانشجویان ارشد و کیفیت محیط دانشگاه برای دانشجویان دکتری بود. دلیل این تفاوت را می‌توان در دیدگاه‌های فکری و ارزشی متفاوت دانشجویان مقاطع مختلف تحصیلی جستجو نمود. دانشجویان مقطع کارشناسی به دلیل سن و تجربه تحصیلی و علمی پایین‌تر هنوز به اهمیت کارهای گروهی و تعاملات اجتماعی سازنده در زمینه‌ی پیشرفت تحصیلی خود واقف نشده‌اند و از این رو به کارهای فردی و کیفیت تلاش خود در کسب نتایج بهتر بهای بیشتری می‌دهند؛ اما دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد به دلیل تجربه بیشتر، برعکس آنها فکر می‌کنند؛ در واقع آنها به خوبی به اهمیت نقش انسجام اجتماعی قوی در موفقیت خود واقف شده‌اند. دانشجویان مقطع دکتری به کیفیت محیط و تجهیزات و امکانات مورد نیاز خود برای انجام پژوهش‌های علمی اهمیت بیشتری می‌دهند. آنان که در سال‌های قبلی تحصیل خود به قدر کافی تلاش کرده و اندوخته‌ی علمی نخییره کرده‌اند حال نیاز خود را به محیط دانشگاهی با کیفیت بالا بیشتر احساس می‌کنند و آن را مقدم بر کیفیت تلاش خود می‌دانند؛ بویژه به دلیل نیاز مبرم آنان به آزمایشگاه‌های مدرن و مجهز به امکانات روز دنیا معتقدند که کیفیت آزمایشگاه‌ها بر کیفیت تلاش آنان تأثیرگذار خواهد بود.

به طور کلی بر اساس نتایج حاصل از پژوهش حاضر پیشنهاد می‌گردد برنامه ریزی هدفمند جهت ارتقای سطح دانشگاه‌های علوم پزشکی با شناخت ویژگی‌های فردی دانشجویان صورت پذیرد؛ همچنین شرایط مساعد جهت کسب دستاوردهای بهینه توسط دانشجویان فراهم گردد که این کار را می‌توان از طریق افزایش ارتباط بهینه‌ی دانشجویان با اساتید، افزایش انگیزه جهت تلاش بیشتر دانشجویان در رابطه با اهداف دانشگاه، ایجاد فرصتی برای

معنادار و کیفیت محیط دانشگاه ضعیف‌ترین پیش‌بینی‌کننده‌ی مثبت و معنادار دستاوردهای تحصیلی دانشجویان مرد است که با تحقیقات هس کومبیتا و پاول (Hess-Quimbata & Pavel) در مورد ادراک بالای دانشجویان مرد نسبت به محیط دانشگاه هم‌راستا نیست (۲۶) ولی با پژوهش اوجی در مورد انسجام اجتماعی بالای دانشجویان مرد هم‌سو است (۳۰) معمولاً تعاملات دانشجویان مرد با سایر دانشجویان، کارمندان اداری و حتی اساتید منحصر به محیط دانشگاه نبوده و در خارج از محیط دانشگاه نیز با برقراری نشست‌های غیررسمی و دوستانه مدت زمان بیشتری را برای ایجاد این تعاملات اختصاص می‌دهند و این امر می‌تواند دلیلی برای انسجام اجتماعی بالای دانشجویان مرد باشد. بررسی نقش ابعاد ادراک دانشجویان رشته‌های مختلف تحصیلی از کیفیت تلاش، کیفیت محیط مؤسسه و انسجام اجتماعی در پیش‌بینی دستاوردهای تحصیلی آنان نشان داد که دانشجویان رشته‌های مختلف ادراک متفاوتی نسبت به مقوله‌های فوق دارند و در واقع رشته تحصیلی عامل مؤثری در این زمینه تلقی می‌شود که این نتایج با تحقیقات سیمور و هیوات (Seymour & Hewitt) و اوجی هم‌راستا است (۳۶ و ۳۰). اصولاً دانشجویان رشته‌های مختلف با توجه به ماهیت دروس و میزان واحدهای تئوری و عملی رشته‌شان هر کدام به نوبه‌ی خود یکی از مقوله‌های فوق را در تحقق دستاوردهای تحصیلی خود مؤثرتر می‌دانند.

نتایج حاصل از بررسی نقش ابعاد ادراک دانشجویان مقاطع تحصیلی مختلف از کیفیت تلاش، کیفیت محیط دانشگاه و انسجام اجتماعی در پیش‌بینی دستاوردهای تحصیلی آنان در این پژوهش با تحقیق فلاورز (Flowers) از نظر انسجام اجتماعی بالای دانشجویان کارشناسی، هم‌راستا نمی‌باشد (۳۷). اما با پژوهش اوجی از نظر انسجام اجتماعی پایین دانشجویان کارشناسی هم‌سو است (۳۰). همچنین در مورد دانشجویان مقاطع

فردی و تجارب دانشگاهی دانشجویان به منظور تحقق دستاوردهای تحصیلی آنان در دانشگاه‌های علوم پزشکی را آشکار می‌سازد. چنانچه مسئولان و مدیران این دانشگاه‌ها نتایج حاصل از این تحقیق را مهم تلقی کرده و در جهت اجرای پیشنهادات آن گام‌های ارزنده‌ای بردارند، بدون شک کارآیی و بهره‌وری نظام آموزشی خود را تا حد قابل توجهی افزایش خواهند داد.

در واقع بهتر است بسترسازی‌هایی جهت ترغیب دانشجویان به مشارکت بیشتر در فعالیت‌های اجتماعی و فرهنگی دانشگاه و همچنین تعامل بهتر با کادر اداری صورت گیرد. چنین اقداماتی کیفیت تلاش دانشجو را نیز متأثر خواهد کرد و موجب تحقق دستاوردهای ذهنی و غیرذهنی آنان در حد قابل قبولی خواهد شد و میزان پیشرفت آنها را در جهت تحقق اهداف مهم آموزش عمومی، رشد و بهسازی فردی و شایستگی‌های اجتماعی و حرفه‌ای، آموزش علوم و تکنولوژی بهبود خواهد بخشید.

قدردانی

از تمام کسانی که در این پژوهش با من همکاری داشته‌اند تشکر و قدردانی می‌نمایم.

مشاوره حرفه‌ای در ابتدای ورود به دانشگاه پس از گذشت یک یا دو نیمسال تحصیلی و در انتهای تحصیل و ایجاد فرصتی برای رشد و ارزیابی منظم مهارت‌های عمومی همچون بکارگیری اطلاعات، حل مسأله، ارتباط انجام داد. از مهم‌ترین محدودیت‌های این پژوهش اکتفا به پرسشنامه‌های خود ایفا است. در فرآیند پاسخدهی دانشجویان به پرسشنامه‌ها مشخص شد که اگر از مصاحبه به همراه پرسشنامه استفاده می‌شد اطلاعات مفیدتری در مورد متغیرهای مورد پژوهش در اختیار محقق قرار می‌گرفت.

از مهم‌ترین نقاط قوت این پژوهش نسبت به پژوهش‌های انجام شده‌ی مشابه، می‌توان به انتخاب یک دانشگاه معتبر دولتی با سابقه، شامل کردن تقریباً تمامی مقاطع تحصیلی از کارشناسی تا دکتری و کاربرد روش ارسال الکترونیکی ابزار پژوهش اشاره کرد؛ در واقع، استفاده از روش ارسال الکترونیکی پرسشنامه‌ها باعث می‌شود پاسخ‌دهندگان وقت بیشتری در اختیار داشته باشند و پرسشنامه‌ها را با دقت و حوصله‌ی بیشتری کامل کنند.

نتیجه‌گیری

آنچه از این پژوهش بر می‌آید لزوم توجه به ویژگی‌های

منابع

1. Konrad C. The relationship of nursing student quality of effort, satisfaction, and self- reported perceptions of learning gains in associate degree nursing programs in specialized colleges[dissertation]. Illinois: University of illinois state, Department of educational administration and foundations; 2002.
2. Pittman CJ. A study of the relationship between college student experiences and achievement[Dissertation]. Virginia: College of William and Mary, Department of educational administration and higher education; 2003. [cited 2014 Feb 19].Abstract available from: <http://proquest.Umi.com>.
3. Pace R, Kuh G. College student experiences questionnaire. CSEQ. 2002. [cited 2014 Feb 19]. Available from: <http://www.kc.uni-mb.si/media/dokumenti/CSEQ.pdf>
4. Astin AW. Student Involvement: A Developmental Theory For Higher Education. Journal of College Student Development. 1999; 40(5): 518-529.
5. Williams JM. College student experiences questionnaire research program. 47th annual forum of the association for institutional research; 2007 June 2-6; Kansas city, Missouri. MO; 2007.
6. Astin AW, Oseguera L. The declining "equity" of American higher education. The Review of Higher Education. 2004; 27(3): 321-341.
7. Kuh GD. Assessing what really matters to student learning: Inside the National Survey of Student

- Engagement. *Change*. 2001; 33(3): 10- 66.
8. Lohman GA. The relationships of select student characteristic, institutional characteristic, environmental measures, and student effort on self-reported college gains for first-generation first-year undergraduate students at public four-year institutions [dissertation]. Ohio: Bowling Green State University; 2003.
 9. Ethington CA. Influences of the normative environment of peer groups on community college students' perceptions of growth and development. *Research in Higher Education*. 2000; 41(6): 703-722.
 10. Kuh GD. How are we doing? Tracking the quality of the undergraduate experience, 1960s to the present. *The Review of Higher Education*. 1999; 22(2): 99-120.
 11. Lin MC. Taiwanese college students' quality of effort and self-reported educational attainment. [Dissertation]. Columbia, Missouri: University of Missouri, Columbia; 1997.
 13. Chaves C. Involvement, development and retention: Theoretical foundations for potential extensions for adult community college students. *Community College Review*. 2006; 34(2): 139-152.
 13. Pascarella ET, Terenzini PT. How college affects students: A third decade of research. 1st ed. San Francisco: Jossey-Bass Publishers; 2005.
 14. Monntelongo R. Student Participation in College Student Organizations. *Journal of the Indiana University Student Personnel Association*. 2002: 50-63.
 15. Bridges BK, Cambridge B, Kuh GD, Leegwater LH. Student engagement at minority serving institutions: emerging lessons from the BEAMS project. In: Gaither GH, editors. *what works: achieving success in minority retention*. New Directions for Institutional research. San Francisco: Jossey-Bass; 2005.
 16. Carini M, Kuh GD, Klein SP. Student engagement and student learning: testing the linkages. *Research in Higher Education*. 2006; 47(1): 1-32.
 17. Zhao CM, Kuh GD, Carini RM. A comparison of international student and American student engagement in effective educational practices. *The Journal of Higher Education*. 2005; 76(2): 209-231.
 18. Miller EV. Perceived relation of adult community college students between quality of effort and outcome gains: adult students at one community college. [dissertation]. Columbia, Missouri: University of missouri-columbia, School of education; 2008.
 19. Clarke DLP. Quality of effort and perceptions of the college environment: an examination of socio-demographic and academic variables for ethnic minority students [dissertation]. New Jersey: University of New Jersey state, School of education; 2001.
 20. Davis TM, Murrell PH. A structural model of perceived academic, personal, and vocational gains related to college student responsibility. *Research in Higher Education*. 1993; 34(3): 267-289.
 21. Graham S, Gisi S. Adult undergraduate students: what role does college involvement play?. *Journal of Student Affairs Research and Practice*. 2000; 38(1): 99-121.
 22. Hall David A. A comparative study of perceptions of participants and non-participants in a campus recreation program on the quality of students' college experiences [dissertation]. United States, California: University of the Pacific; 2005. [cited 2014 Feb 19]. Abstract available from: <http://proquest.Umi.com>.
 23. Rios VA. Community college transfer students' reflections of their needs, expectations, and persistence at a private four-year institutions. [dissertation]. Sanfrancisco: University of Sanfrancisco; 2010. [cited 2014 Feb 19]. Absteract available from: <http://proquest.Umi.com>.
 24. Garrison DR. Quality and access in distance education: theoretical considerations. In: Keegan D, editors. *theoretical Principles of distance education*. New York: Rutledge; 1993.
 25. Avendano J. Student involvement: assessing student satisfaction, gains, and quality of effort.[dissertation]. Illinois: University of Illinois state, School of education; 2003.
 26. Hess-Quimbata G, Pavel M. Assessing an environmental attitude development model: Factors influencing the environmental attitudes of college students. *Annual Meeting of the American Educational Research Association*; 1996 April 8-12; USA, New York: NY; 1996.
 27. Azizi F. [Pazhoohesh dar amoozesh -e- pezeshki]. *Rahyaft*. 2001; 24: 70-90. [Persian]
 28. Meyers RL. Persistence of technical degree seekers [dissertation] Memphis, Tennessee: University of memphis, School of education; 2001.
 29. Yeh H. College student experiences among Asian international graduates students at the university of Denver [dissertation]. Denver, Colorado: University of Denver, College of education; 2004.
 30. Owji A. [A study of the relationship between personal characteristics and students' experiences with their

- academic gains in Shiraz non-profit higher education institutions][dissertation]. Shiraz: Shiraz University; 2011. [Persian]
31. Hardy LS. Linear relationship between campus environment, involvement and educational outcomes at tribally controlled community college [dissertation]. Memphis, Tennessee: University of Memphis, College of education; 2005.
 32. Ashmore NJM. The relationship between computer engagement and estimate of gains for students of two-year college [dissertation]. Memphis, Tennessee: Memphis University, Department of educational administration and higher education; 2000.
 33. Tinto V. Theories of college student departure revisited. In: Smart JC, Tierney WG, editors. Higher Education: Handbook of theory and research. New York: Agathon; 1986.
 34. Knight WE. Student self-reported gains attributed to college attendance comparing two-year and four-year students. Institutional Research Applications. 2009; 17: 1-16.
 35. Sax LJ, Bryant AN, Harper CE. The differential effects of student-faculty interaction on college outcomes for women and men. Journal of College Student Development. 2005; 46(6): 642-657.
 36. Quinn petrina M. Factors influencing student outcomes in university agricultural course: building and testing explanatory models[dissertation]. Victoria: University of Sturt; 2000.
 37. Flowers LA. Effects of attending a 2 year institution on African American male's academic and social integration in first year of college. Teachers college record. 2006; 198(2): 267-286

Archive of SID

The Association between Personal Characteristics and Educational Experiences with Academic Achievement among Students of Shahid Sadoughi Medical University of Yazd

Marziyeh Karimi¹

Abstract

Introduction: *In spite of the significance of achievement actualization in the development of educational quality, little investigation has been done in this regard. University administrators have a minute knowledge about students' achievement fulfillment and the factors influencing this issue. Therefore, this study was performed to investigate the association of personal characteristics and educational experiences of the students with their academic achievements.*

Methods: *This descriptive correlational study was conducted on the students of Shahid Sadoughi Medical University within 2011-2012 academic years. Students were selected through random stratified sampling based on gender and discipline (n=300). The research tool was the college students' experiences questionnaire (CSEQ). Data was analyzed using descriptive statistics and multiple regression.*

Results: *All three dimensions of college students' experiences including perceptions of quality of environment, quality of effort, and social integration are significant anticipators of their academic achievements respectively and predict 0.43 of achievements variance. In addition, students' experiences in predicting their academic achievement differ considering gender, major, and educational level; it means that experience dimensions in male and female students predicted 0.38 and 0.31 of the achievement, respectively. Moreover, all dimensions of the experiences of health students predicted 0.31, allied health medicine students 0.38, nursing and midwifery students 0.43, medical students 0.22, and dental students 0.18 of achievement variance. The predictability rate for bachelors, masters, and graduate students were 0.45, 0.33, and 0.42, respectively.*

Conclusion: *Purposeful planning for promoting students' participation in on-campus activities as well as interaction with administratory personnel can affect students' efforts and ground for fulfillment of their and non-intellectual achievements in an acceptable level. This not only can improve the efficacy of educational systems, but also helps students' improvement regarding their educational objectives, individual promotion, and social and professional qualification*

Keywords: Personal characteristics, educational experiences, academic achievements, medical university.

Addresses:

Department of Management, Faculty of Humanites, Islamic Azad University, Gachsaran Branch, Kohkiloyeh Boyer Ahmad, Iran. Email: marziyeh.karimi84@gmail.com